

Білоцерківський національний аграрний університет

Соціально-гуманітарний факультет

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Всеукраїнського круглого столу на тему:
«СУЧАСНІ ПІДХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ
КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ»**

09 грудня 2025 року

м. Біла Церква – 2025 р.

«СУЧАСНІ ПІДХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ»: матеріали Всеукраїнського круглого столу присвячені Міжнародному дню боротьби з корупцією – м. Біла Церква: БНАУ, 2025. 48 с.

Матеріали електронного збірника містять питання, що стосуються корупції, як економічного, політичного, та правового явища. Крім цього у збірнику висвітлено актуальні правові проблеми, що стосуються запобігання та протидії корупції в Україні.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників круглого столу без літературного редагування.

Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

© Авторські тексти, 2025

ЗМІСТ

1. Ковальчук І.В. ІНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ: СИНЕРГІЯ ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ.....	4
2. Сімакова С.І. ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ КОРУПЦІЇ ПІД ЧАС НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	6
3. Кузьомко Т.Р. РОЛЬ МЕДІА У ВИКРИТТІ КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО ЧАСУ	8
4. Гулько Я.О. КОРУПЦІЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	10
5. Сімакова С.І., Ключко В.М. ПРОЯВИ КОРУПЦІЇ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ.....	14
6. Сокиринська О.А. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВА ЗАБОРОНА «КИЛИМОВИХ БОМБАРДУВАНЬ» АБО КИДАННЯ БОМБ ПО ПЛОЩАХ	17
7. Ломакіна І.Ю. ЦІНА ТІНЬОВОГО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ: ВПЛИВ КОРУПЦІЇ НА ЯКІСТЬ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ ТА ЕКОНОМІЧНУ СТІЙКІСТЬ УКРАЇНИ	19
8. Аргат Я.П. ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ЕКОЛОГІЧНО ОРІЄНТОВАНОГО АГРОБІЗНЕСУ: ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ВИМОГИ ТА КОРУПЦІЙНІ ЗАГРОЗИ	21
9. Бровко Н.І. КОРУПЦІЯ ЯК ГОЛОВНИЙ ВИКЛИК У РОЗБУДОВІ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ	24
10.Макарчук В.В. КОРУПЦІЯ ЯК ФАКТОР ЗАГРОЗИ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ	26
11.Настіна О.І. ЮРИДИЧНІ КЛІНІКИ ЯК СУБ'ЄКТИ НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВНИЧОЇ ДОПОМОГИ	29
12.Пахомова А.А. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОЇ МОДЕЛІ МИРОВОЇ ЮСТИЦІЇ	31
13.Степанцова К.О. ЕВОЛЮЦІЯ АНТИКОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА: УКРАЇНА ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД	34
14.Малишко І.М. МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ ПОДАТКОВОГО ПРАВА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА АНТИКОРУПЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ.....	36
15.МЕЛЬНИК В.О. ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ СТАНДАРТИ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РЕФОРМУВАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ	38
16.Єфремова І.І. КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ В ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИНАХ	40
17.Терещук М.М. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРИТЯГНЕННЯ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КОРУПЦІЙНІ ДІЇ У ПРИФРОНТОВИХ ЗОНАХ УКРАЇНИ.....	42

2. European Green Deal, 2019 https://ecoaction.org.ua/zaoshchadzhu-j-u-majbutnomu.html?gad_source=1&gad_campaignid=15172720496&gbraid=0AA AACVR NSVM1daes3znjiLhJaa1Iu8F&gclid=EAIaIQobChMIgdSBqbaakQM VXsl5BB0e CiuEAAAYAiAAEgKwIfD BwE.

УДК 347:343.352

Єфремова І.І., к.ю.н., доцент
кафедри цивільно-правових дисциплін
Білоцерківський національний аграрний університет
efrem.irina@gmail.com

КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ В ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИНАХ

У тезах розглянуто питання в яких сферах приватних відносин існують корупційні ризики, чим зумовлено їх існування. Розкрито питання можливим способам мінімізації, а в світлі останніх подій в державі, можливості запобігання корупційних ризиків у сфері цивільно-правових відносин.

Ключові слова: корупція в цивільно-правових відносинах; корупційні ризики при укладенні цивільно-правових договорів; протидія корупції при укладанні договорів.

Вже, нажаль, стало аксіомою розуміння того, що корупція в Україні належить до основних перешкод сталому розвитку, економічному зростанню і становить загрозу національній безпеці. Таким чином, корупційні ризики можуть виникати не лише у сфері державного управління, при наданні адміністративних послуг чи в сфері публічного управління в цілому, а й у цивільно-правових відносинах між фізичними та юридичними особами. Їх своєчасне виявлення та належне врегулювання є важливими для забезпечення законності, добросовісності учасників цивільних правовідносин та стабільності економічного розвитку держави в сфері приватних відносин.

Аналіз цивільно-правових відносин в цілому, дає можливість визначити сфери приватних правовідносин, в яких існують корупційні ризики:

1. Наявність конфлікту інтересів має місце в ситуаціях, коли одна й та сама ж особа одночасно представляє інтереси двох сторін правочину, та/або має приховану матеріальну зацікавленість, що істотно впливає на об'єктивність прийнятих рішень..

2. Зловживання довірчими відносинами, виникає в тому випадку, коли одна зі сторін цивільно-правових відносин використовує власну обізнаність, професійну перевагу або довіру свого партнера, клієнта або контрагента для нав'язування невігідних умов чи прихованих зобов'язань у майбутньому.

3. Приховування або викривлення істотної інформації, проявляється у приховуванні характеристик та/або специфікацій, та/або якості товарів, робіт, послуг, істотних умов договору, наявних обтяжень або ризиків, що може вводити в оману іншу сторону.

4. Удавані та фіктивні правочини. Особлива категорія корупційних ризиків в сучасних умовах воєнного стану, коли через укладання цивільно-правових договорів маскують реальні цілі сторін, що насправді передбачає незаконне виведення активів, ухилення від оподаткування, приховування власності чи власних фінансових потоків.

5. Внесення у зміст цивільно-правових правочинів несправедливих або односторонньо вигідних умов, якими передбачаються надмірні штрафи, приховані платежі, одностороння зміна умов договору, збільшення строків позовної давності, без згоди другої сторони, що, як правило, встановлюється з корисливих мотивів, у тому числі під впливом неправомірних вигод.

6. Незаконні винагороди, окрема категорія, яку простою мовою називають – «відкати». При укладанні цивільно-правових договорів, особливо в сфері господарської діяльності та як правило при укладанні договір підяду чи договорів про надання послуг, досить часто умовою підписання таких договорів є надання або отримання неправомірної вигоди за укладення договору, вибір контрагента чи погодження фінансових умов.

7. Маніпуляції з оцінкою вартості майна, полягає в завищенні чи заниженні вартості товарів, майна або робіт з метою отримання неправомірної вигоди, ухилення від сплати податків чи штучного формування заборгованості, та стягнення штрафних санкцій, інфляційних втрат.

8. Підробка документів. Особливо в умовах воєнного стану, коли частина територій України перебувають під тимчасовою окупацією майна, внутрішньо-переміщені особи вимушені адаптуватись на новому місці, змушені вирішувати свої житлові питання, може відбуватись фальсифікація актів виконаних робіт, накладних, звітів та інших документів для створення видимості виконання зобов'язань або штучного коригування фінансових показників, а також користуючись, що частина документів власників майна втрачена на тимчасово окупованих територіях, можлива підробка документів на право власності з метою отримання незаконної державної фінансової підтримки.

9. Зловживання представницькими повноваженнями, коли представник може укладати договори, що суперечать інтересам довірителя, у тому числі під впливом особистої зацікавленості.

10. Недобросовісна конкуренція між контрагентами, що полягає у штучному завищенні цін, змова між учасниками ринку, дискредитація конкурентів з метою отримання контрактів або економічної переваги у певній сфері господарської діяльності.

Таким чином, цивільно-правові відносини мають досить високий рівень корупційних ризиків, тому, важливим є питання особистої відповідальності кожного учасника цивільно-правових відносин, дотримання усіма принципів цивільного законодавства, визначені у ст. 3 Цивільного кодексу України, особливо принципу добросовісності, розумності та справедливості. Крім того, особливо забезпечити протидію корупційним ризикам має бути уважність, професійність, добросовісність контрагентів у цивільних правовідносинах. А саме головне – це відповідальність перед самим собою та державою, та не боятись звертатись до компетентних органів, якими відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції є органи прокуратури та Національної поліції, Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції.

Список використаних джерел

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Офіційний вісник України.
2. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // Відомості Верховної Ради України.
3. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV (втратив чинність 28.08.2025) // Офіційний вісник України.
4. Верховний Суд України. Судова практика щодо визнання правочинів недійсними // Офіційний вебпортал судової влади України.
5. Національне агентство з питань запобігання корупції. Методичні рекомендації щодо оцінки корупційних ризиків у діяльності органів влади. — К.: НАЗК, 2020.
6. Пилипенко, О. М. Корупційні ризики у приватноправових відносинах // Юридична наука. — 2021. — № 4. — С. 45–52.

УДК 343.352(477).6

Терещук М.М., к.ю.н., ст. викладач кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін

Білоцерківський національний аграрний університет

tereschuk2004@ukr.net

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРИТЯГНЕННЯ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КОРУПЦІЙНІ ДІЇ У ПРИФРОНТОВИХ ЗОНАХ УКРАЇНИ

У статті аналізуються правові механізми притягнення до відповідальності за корупційні дії у прифронтових зонах України в умовах воєнного стану. Висвітлюються